

#1 (02) февраль 2013

збереження селянами переданих їм у власність і наданих в користування земель, соціального їх захисту.

Виникає необхідність удосконалення земельних відносин шляхом реформування, створення умов для рівноправного розвитку різних форм власності й господарювання на землі, формування багатокладної економіки, раціонального використання й охорони земель. Аграрні перетворення повинні бути пов'язані не з фізичним перерозподілом землі, а перерозподілом її рентної вартості. Усуспільнення земельної ренти призведе до якісно нового стану суспільства.

Для утворення і розподілу земельної ренти повинен бути економічний механізм рентних відносин як умова створення для товаровиробників рівних можливостей відтворення, діючих стимулів ефективного господарювання, раціонального використання землі.

Нова система регулювання земельних відносин повинна передбачати удосконалення механізму оподаткування, ціноутворення, інвестування, фінансово-кредитних систем, соціального розвитку. Необхідно розвивати існуючі земельні відносини між власниками землі та землекористувачами.

Література:

1. Онищенко О. Проблеми реформування відносин власності та організаційних структур господарювання на селі / О. Онищенко // Економіка України. – № 9. – 1998. – С. 12.
2. Оуєн О.С. Охорона природних ресурсів / О.С. Оуєн. – М.: Колос – 1977. – 416 с.
3. Добряк Д.С. Методологічні основи автоматизації процесу реєстрації прав на земельні ділянки / Д.С. Добряк, Ю.М. Вагін, В.Г. Єршов // Землевпорядний вісник. – 1998 р. №1 (2). – С. 10-15.
4. Заяць В. Теорія факторного доходу та ринок землі / В. Заяць // Землевпорядний вісник. – 2011. – № 5. – С. 31-35.
5. Данилишин Б.М. Рентні відносини в системі модернізації національної економіки / Б.М. Данилишин. – К.: РВПС України НАН України, 2007. – 518 с.
6. Ковалишин О.Ф. Роль ренти в регулюванні земельних відносин при здійсненні аграрної реформи / О.Ф. Ковалишин // Землевпорядний вісник. – 1999. – № 3. – С. 19-23.
7. Канащ О.П. Принципові аспекти визначення оптимальних співвідношень земельних угідь / О.П. Канащ, А.Г. Мартин // Землеустрій і кадастр. – 2009. – № 1. – С. 18-21.
8. Добряк Д.С. Теоретичні засади сталого розвитку землекористування у сільському господарстві / Д.С. Добряк, А.Г. Тихонов, Н.В. Гребенюк. – К.: Урожай, 2004. – 136 с.

СТРЕЛЬНИК С. О.

*кандидат економічних наук, старший викладач кафедри міжнародної економіки,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»*

ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ГЛОБАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Анотація: У статті автор визначає пріоритети державної політики у сфері розвитку інновацій та досліджує зміни в інноваційній політиці компаній у зв'язку з нестабільністю глобальної економіки.

Аннотация: В статье автор определяет приоритеты государственной политики в сфере развития инноваций и исследует изменения в инновационной политике компаний в связи с нестабильностью глобальной экономики.

Summary: In this article author determines priorities of the state innovation policy and explores company's innovation policy changes due to global economic instability.

Постановка проблеми. Інновації є основним двигуном економічного розвитку, конкурентоспроможності та створення робочих місць. Тривала нестабільність глобальної економіки помітно вплинула на здатність компаній до нововведень. Знизилось цілеспрямоване впровадження інноваційних рішень, погіршилась ситуація з можливістю залучення коштів, змінився підхід до прийняття рішень. В певній мірі це заклик до дії для лідерів бізнесу, можливість зрозуміти, де і в чому полягають слабкі місця їх інноваційних стратегій. Адже інновації – це чудова нагода відповідати вимогам сучасного світу. Вони дозволяють більш ефективно використовувати ресурси, збільшувати обсяги виробництва з меншими витратами, впроваджувати провідні технології, і як наслідок, стимулювати економічне зростання та покращувати якість життя.

Метою даної статті є дослідження пріоритетних напрямів розвитку інноваційної політики держави, визначення сутності та основних складових інноваційного потенціалу глобальних підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам інноваційної політики присвячена значна кількість наукових праць вчених-економістів. Серед них варто виділити О.Амошу, Г.Андрощука, А. Гальчинського, В. Гейця, В. Семиноженка, А. Чухна тощо. Однак, до теперішнього часу відчувається певний дефіцит досліджень

щодо забезпечення державної інноваційної політики в особливих (кризових) умовах. Крім того, досить широке коло питань, які пов'язані з реалізацією інноваційного потенціалу глобального підприємства потребують більш глибокого вивчення.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні взаємозв'язок між конкурентоспроможністю і впровадженням інновацій як ніколи очевидний. Темпи економічного зростання в країнах, де інноваційна політика орієнтована на конкурентоспроможність, більш високі на відміну від країн, де питанням конкурентоспроможності надається менше значення. Внутрішні інвестиції компаній в інновації, починаючи з фінансування НДДКР і до розробки нових продуктів і бізнес-моделей, знаходяться під загрозою в тих країнах, де відчувається пасивність державних програм у сфері розвитку інновацій. Несприятливі зміни у зовнішній політиці відповідно негативно позначаються на НДДКР бюджетах компаній.

Глобальність сучасної економіки передбачає і глобальність інноваційної конкуренції. Наразі компанії опановують новий підхід до інновацій. Як наголошується у дослідженні «Глобальний інноваційний барометр 2013», компанії виходять за рамки традиційної, закритої моделі інноваційності, працюючи в новій системі понять і поглядів [3]. Ця система дозволяє розвивати співробітництво між декількома партнерами, викорис-

товувати творчі ресурси середніх і малих підприємств та приватних осіб, тим самим створюючи рішення, що задовольняють потреби локальних ринків. Цікавим є висновок, згаданого вище дослідження, що сьогодні масштаб інноваційності індивідуальних підприємців і підприємств малого та середнього бізнесу може бути порівняний з інноваційністю великих компаній. Цьому сприяє зміна рушійних сил розвитку інновацій: глибокі наукові дослідження поступилися креативності персоналу.

Генрі Чесборо, автор терміну «відкриті інновації», ще у 2003 році наголосив на необхідності переходу компаній від так званого процесу закритих інновацій до більш відкритого способу інноваційної діяльності. Традиційно, процес розвитку нового бізнесу та маркетингу нових продуктів відбувався всередині компанії. Однак наявність високоосвіченого персоналу та його мобільність призвели до зміни ролі інновацій: разом із робітником з компанії йдуть і його знання, що створює переміщення потоків знань між організаціями. Чесборо підкреслює один із головних принципів відкритих інновацій: «далеко не всі талановиті люди галузі працюють на нас, тому нам необхідно працювати з талановитими людьми, які є як у нашій компанії, так і поза її межами» [5]. Крім того, зростаюча роль венчурного капіталу, спін-офф компаній та ліцензування відкриває нові можливості для розвитку зовнішніх ідей та технологій: «ми маємо отримувати прибуток з того, що інші використовують нашу інтелектуальну власність, та здобувати інтелектуальну власність інших, якщо це відповідає нашій бізнес-моделі» [5]. Варто зазначити, що для венчурних інвесторів при пошуку найбільш перспективних проектів одним із принципових питань є масштаб інноваційної бізнес-ідеї: чи буде інновація мати попит у глобальних умовах, чи лише на національному ринку? Хоча досвід багатьох підприємств доводить, що націленість на глобальний ринок ще на першій стадії життєвого циклу проекту не завжди є необхідною умовою успіху. Більш важливу роль відіграє вибір моменту виходу на міжнародний рівень та правильно застосована тактика, яка допоможе стартапу успішно заявити про себе на глобальних ринках.

З часом компанії все частіше стали застосовувати нові методи підвищення своєї інноваційності. В рамках моделі відкритих інновацій джерелом ідей для компанії стають різноманітні спільноти: власні співробітники, споживачі, галузеві експерти, дистриб'ютори, науковці. Важливим питанням залишається, як дізнатися про їхні ідеї та застосувати їх. В цьому дуже допомагають відкриті або закриті конкурси. В деяких випадках даний підхід може виявитися найшвидшим та найдешевшим способом вирішення завдання (наприклад, запуск Проктер енд Гембл нового продукту – чіпсів Pringles Prints).

Таким чином, відкриті інновації – це поєднання як зовнішніх, так і внутрішніх ідей та шляхів виходу на ринок.

Можна виділити п'ять рівнів моделі відкритих інновацій:

1. «Дослідження та розробки». Обмін науковими даними та результатами дослідження між університетами та компаніями (в рамках загальної угоди про співробітництво, у кластерах або полюсах конкурентоспроможності – зони, що об'єднують діяльність високотехнологічних підприємств та наукових інститутів у різних галузях економіки).

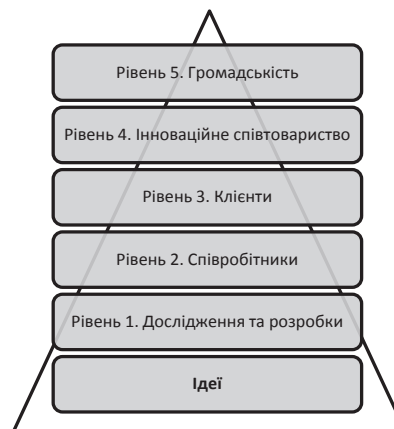
2. «Співробітники». Інновації це не тільки питання технологій. Інновації у сфері послуг, комунікацій, маркетингу та управління так само важливі для кожної компанії. Часто ці альтернативні види інновацій надають більшу цінність продукту, ніж нова технологія. Ось чому

дуже важливо стимулювати інтерес усіх працівників, незалежно від функцій, навичок та ієрархії, до інноваційного процесу.

3. «Клієнти». Клієнти дозволяють компанії гнучко реагувати на будь-які зміни на ринку: соціальні мережі та цифрові технології полегшили процес залучення клієнтів до інновацій.

4. «Інноваційне співтовариство». Кластери та полюси конкурентоспроможності виступають прообразом інноваційних громад. Модель інноваційного співтовариства може виходити далеко за ці межі. Наприклад, у вигляді відкритої платформи обміну, де кожен може запропонувати ідеї або рішення певної проблеми.

5. «Громадськість» є кінцевим рівнем відкритих інновацій. Кожен може взяти участь в інноваційному процесі. Наступним кроком є повністю розподілена організація, де кордони змішані із зовнішнім суспільством.



Мал.1. Модель відкритих інновацій [4]

У зв'язку з тим, що інновація стає основою для конкурентної переваги, а число іноземних партнерів, які співпрацюють збільшується, виникає серйозна необхідність у захисті інтелектуальної власності. Модель відкритих інновацій збільшує ризик витоку унікальних знань і може призвести до непередбачених зовнішніх ефектів. Іншими потенційними недоліками також є додаткові витрати на управління спільними з іноземними партнерами підприємствами, втрата контролю над ними, залежність від інших компаній. Для глобальних інноваційних систем втрата інтелектуальної власності становить серйозний ризик. Іноземні партнери, маючи доступ до унікальних знань та технологій, згодом можуть стати серйозними конкурентами і використовувати ноу-хау навіть краще за своїх компаньйонів. Крім того, не варто забувати і про малі та середні підприємства, які також стикаються з можливим ризиками, співпрацюючи з великими компаніями і маючи більш обмежені ресурси та можливості. Таким чином, ефективне управління інтелектуальною власністю вкрай важливе не тільки для поточного виявлення корисних зовнішніх знань, але і для визначення меж власних прав підприємства.

Отже, оскільки знання стали ключовим ресурсом компанії, відкриті інновації повинні бути основою для інноваційної політики країни. Внаслідок інтеграції різних технологій кордони зникають, вимагаючи нових підходів в управлінні людським капіталом.

Висновки. Глобальні підприємства сьогодні працюють у висококонкурентному середовищі. У такій ситуації традиційне розширення бізнесу за рахунок внутрішніх джерел та підвищення ефективності вже не достатнє.

Основним чинником стійкої корпоративної переваги стає агресивна інноваційна стратегія, сфокусована на пошуку унікальних бізнес-ідей та створенні нових ринків. Найбільш успішними на сьогодні для компаній є корпоративні інноваційні стратегії, які включають інвестиції в дослідження та розробки, зовнішнє венчурне інвестування та створення спільних підприємств.

Таким чином, традиційна корпоративна інноваційна модель через не відповідність вимогам часу та недостатню креативність знаходиться у кризі. Інновації на гло-

бальному рівні набувають більш відкритої партнерську форму. У той же час інноваційна діяльність на локальному рівні являє собою сукупність можливостей і перешкод, які не можуть бути розглянуті у загальних рисах, а повинні реалізовуватися з урахуванням специфіки ринку. Створення умов, необхідних для досягнення високих результатів у галузі інновацій, вимагає правильного поєднання внутрішніх та зовнішніх чинників, які можуть бути з легкістю адаптовані до конкретного ринку та потреб клієнтів.

Література:

1. Інновації в Україні: Європейський досвід та рекомендації для України. – Том 3. – Інновації в Україні: пропозиції до політичних заходів. – К.: Фенікс, 2011. – 76 с.
2. Global Entrepreneurship Monitor 2012 / Global Report. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.gemconsortium.org>
3. Global innovation barometer 2013 / General Electric. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ge.com/stories/innovation-barometer>
4. Coworking: Collaborative spaces for microentrepreneurs 2012 / EBN. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://global-enterprise.biz/publications>
5. Chesbrough H. Open Innovation: The New Imperative for Creating and Profiting from Technology / H. Chesbrough. – Harvard Business Press, 2006.

СУЛЕЙМАНОВА О. Ю.

здобувач кафедри міжнародного обліку і аудиту,

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ КОМПАНІЇ

Анотація: Розглянуто основні методики аналізу інвестиційної привабливості та наведено основні недоліки їх практичного використання.

Аннотация: Рассмотрены основные методики анализа инвестиционной привлекательности и приведены основные недостатки их практического использования.

Summary: The basic methods of analysis of investment attractiveness are reviewed and the major shortcomings of their practical use.

Постановка проблеми. У сучасній економіці інвестиційні процеси набувають дедалі більшого значення, а інвестиційна діяльність після декількох років пасивного розвитку стає однією з перспективних сфер економічних відносин. Приймаючи рішення про розміщення коштів, інвестору належить оцінити безліч факторів, що визначають ефективність майбутніх інвестицій. Враховуючи широкий діапазон варіантів поєднання різних значень цих факторів, інвесторі доводиться оцінювати сукупний вплив і результати взаємодії цих факторів, тобто оцінювати інвестиційну привабливість соціально-економічної системи і на її основі приймати рішення про вкладення коштів.

Аналіз останніх досліджень. Дослідженню проблем інвестиційної привабливості присвячені роботи багатьох вітчизняних та зарубіжних науковців, а саме В.М. Аньшина, Л.Т.Гіляровської, М.В.Грачевої, П.Л.Віленського, А.В.Воронцовського, В.Б.Дасковського, Л.Л.Ігоніна, Л.В.Канторовича, В.Б.Кіселева, В.В.Ковалева, Дж.Лінтнера, В.Н.Ліфшица, С.В.Ліфшица, С.Майерса, Г.Марковича, Дж.Моссіна, Д.С.Львова, А.Л.Лурье, А.А.Пересади, С.А.Смоляка, В.І.Ткача, Д.Тобіна, Хорна Ван Дж., В.Шарпа, А.Д.Шеремета, М.Шоулса та багатьох інших. Незважаючи на значні досягнення в теорії й практиці управління інвестиційною привабливістю суб'єктів господарювання, до цього часу залишаються проблеми формування адекватної методики оцінки інвестиційної привабливості. Зокрема, дослідження основних концепцій побудови західних методик оцінки інвестиційної привабливості компанії показало обмежені можливості використання цих методик для аналізу вітчизняних компаній.

Тому виникає необхідність розробки комплексної методики аналізу інвестиційної привабливості, яка відповідала б задачам прийняття інвестиційних рішень в умовах трансформаційних змін в економіці.

Метою статті є критична оцінка існуючих методик інвестиційної привабливості та на цій основі формулювання передумов для розробки комплексної методики інвестиційної привабливості з урахуванням особливостей розвитку аналітичної теорії та практики в країнах з перехідною економікою.

Викладення основного матеріалу. Аналіз інвестиційної привабливості підприємств являє собою процес всебічного дослідження всіх сторін його діяльності з метою:

1. об'єктивної оцінки досягнутого рівня інвестиційної привабливості, зміни його рівня в динаміці і в порівнянні з бізнес-планом і нормативними значеннями, під впливом різних факторів;

2. прийняття інвесторами обґрунтованих управлінських рішень з фінансування інвестиційних проектів виходячи з критеріїв інвестиційної привабливості підприємства;

3. поліпшення фінансового стану підприємства, підвищення його інвестиційної привабливості тощо.

Проводячи аналіз методик оцінки інвестиційної привабливості підприємства, можна сказати, що даний напрямок інвестиційного аналізу ще недостатньо розроблений. Крім того, недоречно буде говорити про розробку універсальної методики інвестиційної привабливості підприємства, оскільки галузева специфіка є дуже важливим фактором.